

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/174/2015
Identifikačné číslo spisu: 8014201137
Dátum vydania rozhodnutia: 27.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8014201137.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci navrhovateľky: D.. F. B., nar. XX.XX.XXXX, Š. XXX, V. E., proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o nároku na invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 6Sd/83/2014-54 zo dňa 04.03.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 6Sd/83/2014-54 zo dňa 04.03.2015 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27.08.2014 v spojení so zmenovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 04.02.2015 z r u š u j e a vec v r a c i a odporkyňi na ďalšie konanie.

Navrhovateľke právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom č. k. 6Sd/83/2014-54 zo dňa 04.03.2015 podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej „OSP“) potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27.08.2014 v spojení so zmenovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 04.02.2015 o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok z dôvodu, že ku dňu vzniku invalidity získala 10 rokov a 305 dní obdobia dôchodkového poistenia, čím nesplnila podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že sa nestotožňuje s námietkou navrhovateľky ohľadom nesprávnosti určenia dátumu vzniku invalidity dňom 30.06.2011 s dôrazom na vyjadrenie MUDr. B., ktorý uviedol, že pre potreby posudzovania začiatku choroby je jasné, že napriek dátumu diagnózy máj 2011 bol „low grade sarcom“ určite prítomný aj v roku 2010 a pravdepodobne aj skôr. Krajský súd považoval dátum vzniku invalidity za určený v súlade so zákonom a posudky posudkových lekárov za vecne správne a zákonné. Aj keď bol onkológom vyslovený názor, že prítomnosť nádoru bola už omnoho skôr ako v júni 2011, z doložených odborných vyšetrení pred dátumom vzniku invalidity, t. j.

pred 30.06.2011, nie je nikde popisovaný nepriaznivý zdravotný stav navrhovateľky, ktorý by spôsobil pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Pokles schopnosti navrhovateľky uvádza až odborné vyšetrenie zo dňa 30.06.2011, popisujúce prvý operačný zákrok na jednodňovej chirurgii, kedy jej bol odstránený histologický „neznámy“ nádor v gluteo-perineálnej oblasti a pred týmto dňom je to vyšetrenie navrhovateľky dňa 25.05.2011, kedy si objavila rezistenciu v ľavej gluteálnej oblasti.

Za neopodstatnené považoval aj námietky navrhovateľky vo vzťahu k obdobiu dôchodkového poistenia potrebného pre vznik nároku na invalidný dôchodok. Na základe získaných podkladov pre posúdenie nároku navrhovateľky odporkyňa dospela k záveru, že získala 3955 dní obdobia dôchodkového poistenia, čo predstavuje podľa § 60 ods. 9 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon č. 461/2003 Z. z.“) 10 rokov a 305 dní obdobia dôchodkového poistenia. Z potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia č. XXXXXXXXXXXXXXXX, zo dňa 12.02.2013 vyplýva, že navrhovateľke bol od 01.03.2003 priznaný výsluhový dôchodok podľa § 38 a § 123 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „zákon č. 328/2002 Z. z.“). Pre nárok na výsluhový dôchodok jej bola zhodnotená doba služby od 01.09.1984 do 13.07.1985 (I. kategória funkcií), doba služobného pomeru profesionálneho vojaka od 14.07.1985 do 31.12.1999 (I. kategória funkcií), od 01.01.2000 do 28.02.2003 (III. pracovná kategória). Z § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. vyplýva, že za obdobie služby výkonu policajta a profesionálneho vojaka možno považovať iba to obdobie, ktoré nezískal policajt alebo profesionálny vojak v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol mu priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu. V danom prípade je nesporné, že obdobie výkonu služby profesionálneho vojaka bolo navrhovateľke zhodnotené, a to na základe uvedeného potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia, pričom jej bol priznaný výsluhový dôchodok. Z uvedeného dôvodu nebolo možné toto obdobie hodnotiť ako obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z. z.

Ďalej krajský súd konštatoval, že rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/138/2011 a 10So/85/2012, na ktoré navrhovateľka poukazovala, sa vzťahovali na posudzovanie obdobia výkonu služby policajtov a profesionálnych vojakov pre účely priznania starobného dôchodku. V tejto súvislosti poukázal na to, že Československá republika sa v roku 1991 zaviazala prijímať záväzky len pokiaľ ide o III. časť Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach č. 128 týkajúcu sa starobného dôchodku. Invalidný dôchodok je upravený v II. časti tohto Dohovoru a preto neprichádza do úvahy aplikácia článku 33 ods. 2 časti VI - „Spoločné ustanovenia“ na posudzovanie nároku na invalidný dôchodok tak, ako ho aplikoval najvyšší súd v prípade posudzovania nároku na starobný dôchodok v rozsudkoch sp. zn. 9So/138/2011 a 10So/85/2012.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že napadnuté rozhodnutie odporkyne zruší a vec jej vráti na ďalšie konanie. Mala za to, že lekárske správy jednoznačne potvrdili, že prvotnou informáciou o vzniku choroby nebola prepúšťacia správa po prvej operácii v nemocnici v Kežmarku, ale dá sa preukázať, že v čase dovŕšenia 45 rokov veku (XX.XX.XXXX) diagnostikovanou chorobou trpela, táto choroba jej spôsobovala značné zdravotné problémy a mala pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 65 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Odporkyňa nezistila riadne skutkový stav tak, aby mohla dospieť k záveru, že navrhovateľke nemohla vzniknúť invalidita pred 30.06.2011, ďalej nevykonala dostupné dokazovanie v potrebnom rozsahu a nesprávne vyhodnotila ňou zistený skutkový a právny stav. Poukázala na to, že odporkyňa nerešpektovala už skorší rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1Sd/96/2013-38 zo dňa 17.04.2014 o povinnosti opätovne posúdiť dátum vzniku invalidity a riadne odôvodniť svoje rozhodnutie. Navrhovateľka dodržiavala pokyny lekárov, absolvovala potrebné vyšetrenia v rámci pracovného voľna či dovolenky a potrebnú rekonvalescenciu riešila na úkor dovolenky. Podľa nej je zarážajúce tvrdenie posudkových lekárov, že nádor o veľkosti päsťe jej nemohol spôsobovať zdravotné problémy. Tvrdí, že za účelom zistenia skutkového stavu veci bolo povinnosťou odporkyne zaobstarat' si „ex offo“ potrebné podklady pre nové rozhodnutie, t. j. nezávislý odborný znalecký posudok lekára z oblasti onkológie. Odporkyňa nevykonala riadne dokazovanie, ale len

formálne uskutočnila ústne pojednávania na pobočkách v Kežmarku a Poprade bez toho, aby sa k lekárskej dokumentácii mohol vyjadriť nezávislý odborník z oblasti onkológie. Poznatky lekárskej vedy dokážu potvrdiť, že veľkosť objaveného nádoru, ako aj priebeh choroby, opakovaná recidíva nádoru (päťkrát v rovnako postihnutej, gluteálnej oblasti pri konečníku) je dostatočným dôkazom pre vyvodenie názoru primára onkologického oddelenia v Poprade MUDr. B., že „pre potreby posudzovania začiatku choroby je jasné, že napriek dátumu diagnózy máj 2011 bol low grade sarcom určite prítomný aj v roku 2010 a pravdepodobne aj skôr“. Primár MUDr. B. má k dispozícii kompletnú zdravotnú dokumentáciu navrhovateľky a nie je dôvodné spochybňovanie jeho odborného posudku, nakoľko odporkyňa neprejavila záujem o konzultáciu s ním. Navrhovateľka tiež poprela špekulácie s posúvaním termínu invalidity. Dôkazom, že zdravotné problémy mala už pred dátumom 30.06.2011, sú aj vyšetrenia u lekárov špecialistov: 30.09.2010 a 03.06.2011 MUDr. X. gynekologička, 24.05.2011 MUDr. A., 01.06.2011 a 13.06.2011 MUDr. X. chirurgička, 06.06.2011 USG vyšetrenie u MUDr. Q., 24.06.2011 a 27.06.2011 MUDr. X. internistka a 28.06.2011 anesteziológ Kežmarok. Ďalej navrhovateľka namietala, že zhodnotenie doby poistenia na výpočet invalidného dôchodku a doba poistenia sú dve rozdielne veci, čo vyplýva aj z ustálenej judikatúry. Domnievala sa, že podľa § 72 ods. 1 písm. g/ zákona č. 461/2003 Z. z. splnila podmienku 15 rokov dôchodkového poistenia, lebo získala dobu poistenia 18 rokov a 6 mesiacov v osobitnom systéme a 10 rokov a 305 dní vo všeobecnom systéme, t. j. viac ako 29 rokov. Podľa jej názoru sa odporkyňa prostredníctvom zákona č. 461/2003 Z. z. nesprávnym čisto gramatickým výkladom zákona pozerá na ňu ako keby do 28.02.2003 vôbec nepracovala, čo nie je pravda, lebo v tomto období odpracovala 18 rokov a 6 mesiacov, z toho viac ako 15 rokov v I. kategórii zamestnaní, ktoré jej nikdy neboli zhodnotené s ohľadom na prechodné ustanovenia tohto zákona. Napadnuté rozhodnutie odporkyne považovala za diskriminačné aj s ohľadom na odpracované roky v I. kategórii zamestnaní - 15 rokov a 3 mesiace, ktoré jej nie sú a ani nebudú zohľadnené v osobitnom ani všeobecnom systéme, čo považuje za retroaktívne a protizákonné konanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti. Dôvody, ktoré uviedla navrhovateľka v odvolaní, nepovažovala za opodstatnené. Na posúdenie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť sa vyžadujú odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie zverené posudkovým lekárom, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní. Pochybnosti navrhovateľky o nesprávnom posúdení jej zdravotného stavu sú nedôvodné a vyvolané jej subjektívnym presvedčením, čo nezakladá dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v správnom konaní. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli zrejmé príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Nakoľko navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by sa jej zdravotný stav zhoršil v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nevznikol jej nárok na invalidný dôchodok.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej „SSP“). V zmysle § 492 ods. 2 SSP odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté predto dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky je potrebné vyhovieť.

Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., nárok na invalidný dôchodok vzniká, ak sa poistenec stal invalidným, získal potrebný počet rokov obdobia dôchodkového poistenia podľa § 72 zákona č. 461/2003 Z. z. a ku dňu vzniku invalidity nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 72 ods. 1 písm. g/ zákona č. 461/2003 Z. z., počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 45 rokov je najmenej 15 rokov.

Podľa § 72 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity.

Podľa § 60 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Podľa § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z., za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31.12.2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Podľa § 209 ods. 2 a 4 zákona č. 461/2003 Z. z., rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní alebo o opravnom prostriedku. Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v plnom rozsahu. V odôvodnení rozhodnutia organizačná zložka Sociálnej poisťovne uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala.

Odôvodnenie, ako dôležitá časť rozhodnutia, plní niekoľko funkcií. Predovšetkým má presvedčiť účastníkov o správnosti postupu správneho orgánu a o zákonnosti jeho rozhodnutia, čím sa naplňa jedno zo základných pravidiel konania, ktorým je posilňovanie dôvery občanov v správnosť rozhodovania. Ďalšou funkciou je kontrolná funkcia tých orgánov, ktoré budú rozhodnutie prípadne preskúmavať. Navyše, presvedčivé odôvodnenie môže zamedziť zbytočnému uplatňovaniu opravných prostriedkov (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10So/31/2014 zo dňa 25.03.2015).

V konaní nebolo sporné, že navrhovateľka sa považuje za invalidnú z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 65 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Táto skutočnosť vyplýva z lekárskeho posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Poprad zo dňa 01.07.2014. Sporným bol dátum vzniku invalidity, teda či bola navrhovateľka invalidnou už pred dátumom 30.06.2011. Spornou bolo tiež posúdenie správnosti postupu odporkyne spočívajúceho v nezapočítaní výkonu služobného pomeru profesionálneho vojaka do dôchodkového poistenia pre priznanie invalidného dôchodku.

Z administratívneho spisu odporkyne a spisu krajského súdu mal odvolací súd za preukázané, že Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 1Sd/96/2013-38 zo dňa 20.03.2014 zrušil rozhodnutie odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 17.09.2013 o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu, nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia a pre jeho nepreskúmateľnosť a nezákonnosť. Odporkyni vytkol, že z posudkov posudkových lekárov nevyplýva, či sa navrhovateľka naozaj stala invalidnou až dňa 30.06.2011. Nedostatočnosť odôvodnenia videl aj v nevysporiadaní sa s posúdením zhodnotenia obdobia rozhodujúceho pre nárok na výsluhový dôchodok navrhovateľky. Následne odporkyňa vydala rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27.08.2014, ktoré zmenila rozhodnutím toho istého čísla zo dňa 04.02.2015. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odvolací súd zistil, že sa odporkyňa s otázkou posúdenia vzniku invalidity navrhovateľky naďalej riadne nevysporiadala, nakoľko neodstránila existujúci rozpor v závere uvedenom v lekárskej správe onkológa MUDr. P. B. zo dňa 15.05.2013 a v závere konštatovanom posudkovými lekármi v posudkoch zo dňa 01.07.2014, 18.11.2014 a 09.12.2014.

Posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Poprade v lekárskom posudku zo dňa 09.12.2014 dospel k záveru, že „... posudková dokumentácia sa plne zhoduje s posudkom, ktorý vypracoval posudkový lekár pobočky Sociálnej poisťovne, ktorý zdravotný stav posudzoval na základe prepúšťacej správy z chirurgického oddelenia v Kežmarku z júla 2011, zo septembra 2011, z mája a júna 2012, a na základe prepúšťacej správy z I. chirurgickej kliniky zo septembra 2012, onkologického vyšetrenia z 18.02.2013 a 07.03.2013. Dátum vzniku invalidity dňa 30.06.2011 sa zhoduje s prvým operačným zákrokom na jednodňovej chirurgii v Kežmarku, kedy bol odstránený histologicky „neznámy“ nádor v gluteo-perineálnej oblasti a pred týmto dátumom je vyšetrenie pacientky dňa 25.05.2011, kedy si objavila rezistenciu v ľavej gluteálnej oblasti, nemala zvýšené teploty ani bolesti, v poslednom období dokumentovala hnačkovitú stolicu (nejednalo sa o dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav).“

Vyššie citovaný záver posudkového lekára odporkyne je však v rozpore s lekárskou správou onkológa MUDr. P. B. zo dňa 15.05.2013, ktorý konštatoval, že „Prognóza je veľmi neistá, plánujem nové CT hrudníka. Navyše, pre potreby posudzovania začiatku choroby je jasné, že napriek dátumu diagnózy maj 2011 bol low grade sarcom určite prítomný aj v roku 2010 a pravdepodobne aj skôr.“

Pokiaľ posudkoví lekári dospeli k odlišnému záveru o dátume vzniku invalidity, k akému dospel odborný lekár (onkológ), bolo s ohľadom na závažnosť poškodenia zdravia navrhovateľky potrebné vykonať dokazovanie na odstránenie uvedených pochybností. Bolo povinnosťou odporkyne zadovážiť si podklady potrebné pre rozhodnutie podľa § 195 ods. 1 a 2, § 196 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a vykonať potrebné dokazovanie. Dôkazom je všetko, čo môže prispieť k zisteniu a objasneniu skutočného stavu veci, najmä výpoveď účastníka konania, odborné posudky a znalecké posudky, ktoré majú rovnakú váhu, ako iné dôkazy, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie. Okrem dôkazov navrhnutých účastníkom konania je odporkyňa povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastník konania nenavrhol, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie stavu veci.

V súvislosti s potrebou nariadenia znaleckého dokazovania odvolací súd poukazuje na rozsudok sp. zn. 9So/37/2013 zo dňa 28.04.2014, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že „posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti ... Súd v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu môže (i keď nemusí) nariadiť doplnenie dokazovania v prípade predloženia lekárskeho nálezu, uvádzajúceho nové skutočnosti, resp. ak nálezy sú v rozpore so závermi posudkových lekárov. Z odborných lekárskeho nálezu obsiahnutých v spisovom materiáli, vrátane posudkového spisu odporkyne, však nevyplývajú iné závery ako tie, ku ktorým dospeli posudkoví lekári.“

V predmetnej veci však nemožno hovoriť o zhodných záveroch posudkových lekárov uvedených v lekárskeho posudkoch a záveru odborného lekára (onkológa) v lekárskej správe a preto je zmysle § 196 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. nevyhnutné nariadiť nezávislé znalecké dokazovanie vypracovaním znaleckého posudku potrebného na odborné posúdenie tých skutočností, ktoré sú dôležité pre samotné rozhodnutie. V rámci tohto znaleckého dokazovania bude potrebné jednoznačne odstrániť uvedený rozpor tak, aby skutkový stav veci bol čo najúplnejšie a najobjektívnejšie zistený a na základe neho bol vyvozený správny právny záver.

Nemožno súhlasiť s námietkou navrhovateľky, že odporkyňa jej na účely priznania invalidného dôchodku nezapočítala do dôchodkového poistenia dobu výkonu služobného pomeru profesionálneho vojaka, pretože navrhovateľke bol od 01.03.2003 priznaný výsluhový dôchodok, na nárok ktorého jej bola zhodnotená aj doba služobného pomeru zaradená do I. a III. pracovnej kategórie funkcií. Získanie ďalšieho obdobia dôchodkového poistenia nebolo preukázané. Tvrdenie navrhovateľky, že odporkyňa nesprávne zhodnotila dobu jej poistenia s poukazom na rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/138/2011 a 10So/85/2012 je irelevantné, nakoľko v uvedených rozsudkoch najvyšší súd rozhodoval v prípadoch nároku na starobný dôchodok. Navrhovateľka si však uplatnila nárok na invalidný dôchodok. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že „na určenie sumy invalidného dôchodku nie je možné

započítať dobu služby ani vymeriavacie základy dosiahnuté počas výkonu služby z dôvodu, že vtedajšia Česká a Slovenská federatívna republika sa v roku 1991 zaviazala prijímať záväzky len pokiaľ ide o III. časť Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach týkajúcich sa starobného dôchodku. Nakoľko invalidný dôchodok je uvedený v II. časti Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach, neprichádza do úvahy aplikácia článku 33 ods. 2 dohovoru.“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10So/20/2015 zo dňa 17.02.2016).

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné pripomenúť, že pri posudzovaní zákonnej úpravy nároku na invalidný dôchodok v danej veci mal za to, že ustanovenia § 60 ods. 2 a 3 a § 255 ods. 5 a 6 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení nie sú v súlade s čl. 12 ods. 2, čl. 39 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. (Ústava Slovenskej republiky). Preto v súlade s § 109 ods. 1 písm. b/ OSP v spojení s § 492 ods. 1 SSP uznesením z 31.01.2018 odvolacie konanie prerušil s poukazom na tú skutočnosť, že v inej obdobnej veci, kde sa tiež posudzovala potrebná doba dôchodkového poistenia pre vznik nároku na invalidný dôchodok (sp. zn. 9So/138/2014 dňa 29.11.2016) Ústavnému súdu postúpil návrh na začatie konania o súlade predmetných ustanovení zákona o sociálnom poistení s Ústavou Slovenskej republiky (v tejto súvislosti bolo toto konanie prerušené uznesením tunajšieho súdu dňa 31.01.2018, čo bolo navrhovateľke dané na vedomie doručením dňa 20.02.2018). Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom zo dňa 13.02.2019, sp. zn. PL. ÚS 16/2017-52, tomuto návrhu najvyššieho súdu nevyhovel. V dôvodoch nálezu Ústavný súd okrem iného uviedol:

„... posudzovanie nároku na vznik invalidného dôchodku sa systémovo posudzuje podľa právnej úpravy, t. j. iného systému, ako je sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov vrátane potrebnej doby zamestnania ako jednej z podmienok pre vznik nároku naň. Možnosť vzniku nároku na invalidný dôchodok zo systému „všeobecného“ sociálneho poistenia osobám, ktoré boli účastníkmi systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov, môže fakticky/reálne nastať až po tom, ako policajt alebo vojak ukončil svoj služobný pomer, bol mu priznaný výsluhový dôchodok a rozhodol sa ďalej pracovať ako zamestnanec participujúc obligatórne na sociálnom postení podľa zákona o sociálnom poistení.

Z dôvodu, že ide o osoby začlenené do samostatného systému sociálneho zabezpečenia rešpektujúc osobitnú náročnosť ich práce a verejný záujem na zabezpečení výkonu týchto služieb ktoré sa po skončení ich služobného pomeru zamestnali v rámci iných pracovnoprávných vzťahov zakladajúcich ich účasť na sociálnom poistení, kde však platia iné pravidlá, môžu sa im tieto iné pravidlá zdať, vzhľadom na čas, kedy do týchto nových vzťahov vstúpili, prísne. Zdanie prísnosti môže u nich evokovať aj zdanie protiústavnosti.

Podľa názoru ústavného súdu by ale riešenie, ktoré by v rámci sociálneho poistenia bez ďalšieho favorizovalo určitú skupinu subjektov z iného systému sociálneho zabezpečenia - odpustiť alebo znížiť bez ďalšieho všeobecne ustanovenú potrebnú dobu účasti na sociálnom poistení pre vznik nároku na invalidný dôchodok - by bolo vo vzťahu k ostatným účastníkom systému sociálneho poistenia nesystémové a nespravodlivé. Ak by malo ísť o „zmäkčenie“ podmienok pre vznik nároku na invalidný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení, teda o „zvýhodnenie“ osôb poberaajúcich výsluhový dôchodok bez toho, aby sa toto „zmäkčenie“ eliminovalo iným riešením, prípadne participáciou štátu, potom by vyvstala aj otázka ústavnosti takéhoto riešenia. ...

... nemožno nebrať do úvahy a prehliadnúť, že zákon o sociálnom poistení a zákon o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov upravujú dva samostatné vedľa seba stojace sociálne systémy, ktoré poskytujú zabezpečenie v starobe, pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa pre iný okruh osôb a za iných podmienok ustanovených týmito zákonmi upravujúcimi jednotlivé systémy. Nemožno však argumentovať protiústavnosťou všeobecne aplikovateľného modelu dôb zamestnania pre vznik nároku na invalidný dôchodok tých osôb, ktoré sú štandardnými účastníkmi tohto systému, a to len preto, že pre skupinu osôb prichádzajúcich z iného systému, ale teraz už zúčastnených vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, sú parametre nastaveného modelu dôb zamestnania pre nich náročné na splnenie a z ich pohľadu prísne až nespravodlivé. Vzhľadom na uvedené je v prvom rade vecou zákonodarcu, ako sa vyrovná s vecnou stránkou problému.

Vychádzajúc z uvedených východísk možno v závere zhrnúť, že navrhovateľom napadnuté ustanovenia zákona o sociálnom poistení, nie sú podľa názoru ústavného súdu v konflikte s čl. 39 ods. 1 ústavy ani s čl. 55 ods. 1 ústavy. ...“

Vzhľadom na citovaný nález Ústavného súdu odvolací súd pri posudzovaní zákonnosti rozhodnutia odporkyne o nároku na invalidný dôchodok vychádzal z ustanovení § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení, v zmysle ktorých v konaní o nároku na invalidný dôchodok podľa tohto zákona nemožno prihliadať na doby, ktoré boli navrhovateľke zhodnotené pre nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z.. Bez uvedenej doby služby navrhovateľka získala obdobie dôchodkového poistenia v rozsahu iba 10 rokov a 305 dní, takže pred vznikom invalidity podľa súčasného zistenia, teda ku dňu 30.06.2011 vzhľadom na vek 45 rokov (dosiahnutý k uvedenému dňu) nespĺnila podmienku najmenej 15 rokov dôchodkového poistenia podľa § 72 ods. 1 písm. g/ zákona o sociálnom poistení, a preto jej nárok na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 tohto zákona z doteraz vykonaného šetrenia nevznikol.

Keďže u navrhovateľky doteraz nie je riadne, logicky a dostatočne hodnoverne identifikovateľný dátum vzniku invalidity, potom nie je daná ani možnosť riadneho komplexného (vecného a právneho) posúdenia veci.

Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 250ja ods. 3 veta prvá OSP rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27.08.2014 v spojení so zmenovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 04.02.2015 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Úlohou odporcu v ďalšom konaní bude po vykonanom znaleckom dokazovaní opätovne rozhodnúť a rozhodnutie riadne odôvodniť v zmysle § 209 ods. 2 a 4 zákona č. 461/2003 Z. z..

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP tak, že úspešnej navrhovateľke ich náhradu nepriznal, keďže si ich nevyčísľila a z obsahu spisu nevyplýva, že by jej nejaké vznikli.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.